

Koldingbogen

ÅRSTAL:	2002
FORFATTER:	Carl Riisgaard
TITEL:	Koldings rytmiske musikhistorie.
KORT RESUME:	Om Kridthuset, Mælkepoppen og Vestre Jazzværk.

KOLDINGS RYTMISKE MUSIKHISTORIE

AF CARL RIISGAARD

Der er to ting omkring den rytmiske musik i Kolding, der har givet genlyd i hele Danmark.

Det ene er de to kæmpekoncerter med Whitney Houston og Tina Turner på Kolding Stadion i henholdsvis 1993 og 1996. Især den første, Whitney Houston - koncerten søndag 15. august 1993 for omkring 30.000 mennesker var en stor oplevelse. Byen havde aldrig før dannet ramme om et så stort arrangement. Whitney gik på scenen med otte musikere, en backinggruppe på fire piger og en medarbejderstab på 40 mand. Scenen var 18 gange 12

Peer Plougmann på Kridthuset. Foto fra 1982 af Ole Olsen, Kolding Folkeblad.

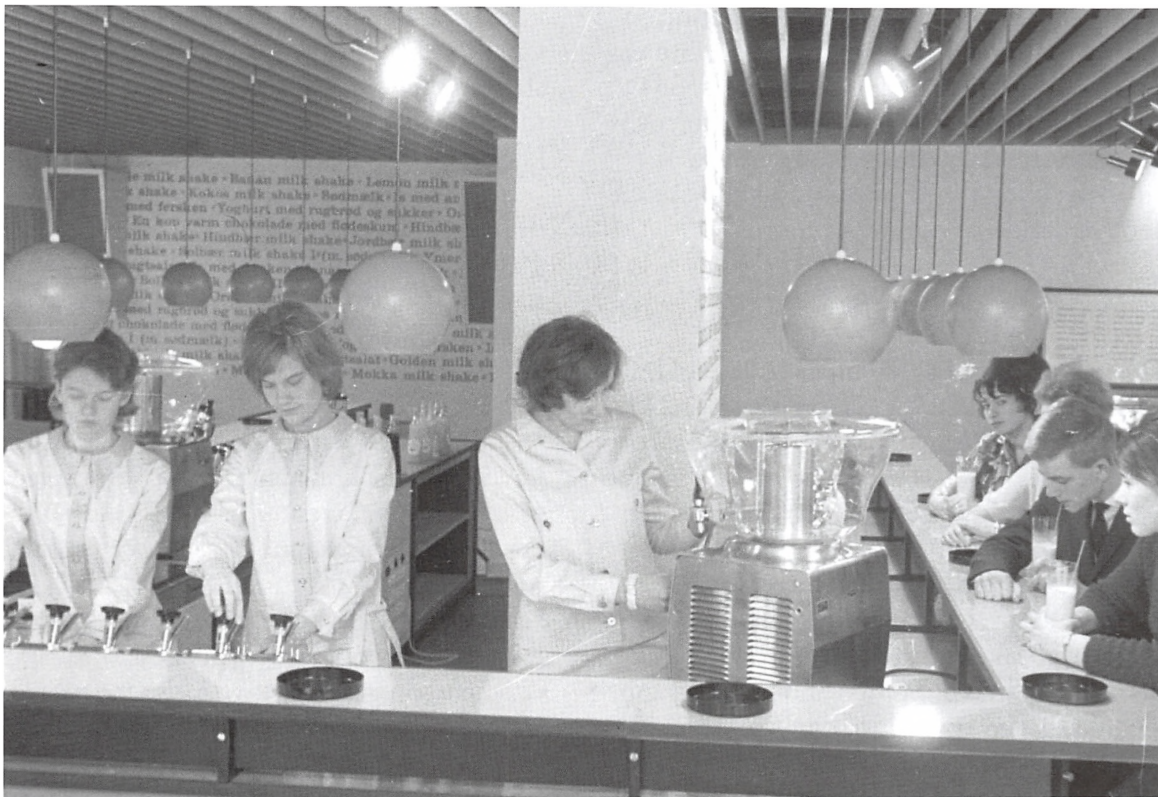
meter og vejede 100 tons, svarende til rock-scenen på Midtfyns Festivalen.

Den anden ting er frokostjazz-traditionen, som er opfundet i Kolding. Det begyndte med at parret Peer Plougmann og Bodil Højbjerg i 1980 overtog restaurant *Hafnia* i Munkegade, det nuværende *Knuds Garage*, og så kom der gang i sagerne. De startede med at introducere steg-selv princippet i baghaven, men snart efter købte de *Lygten* lige overfor, omdøbte den til *Kridthuset* og lancerede jazz live musik med bl. a. Ricardos Jazzmen, Alex Campbell, Mike Whellans, Poul Dissing og ikke mindst Vestre Jazzværk.

Det var Vestre Jazzværk, der opfandt frokostjazz på Kridthuset, en ide, der siden er taget op i hele landet. Det var da også ved at forbinde musik med mad, at rockmusikken første gang holdt sit indtog i Danmark, da entertaineren Preben Uglebjerg i selskab med et dansehold fra Kiesbys danseskole i Kødbyen i København den 12. september 1956 introducerede den amerikanske rock`n roll for et frokostspisende publikum.

MÆLKEPOPPEN

Lokalt fik den rytmiske musik første gang et forum, da Mælkepoppen, som lå på hjørnet af Blæsbjerggade og Låsbygade, åbnede i 1963 med Ib Borg Mogensen som daglig leder.

Mælkepoppen i Kolding blev åbnet den 27. marts 1963. Det var den anden "Karoline-pop" i provinsen.
Foto: P. Thastum, Kolding Folkeblad.

Konceptet var landsdækkende, også Vejle og Esbjerg fik en.

I Kolding var Peter Belli og Les Rivals de første hovednavne, og ifølge Ib Borg Mogensens erindringer i Koldingbogen fra 1981 skulle der to politibetjente til at beskytte Belli & Co, da de entrede Låsbybanke. Mælkepoppen fik et så fortroligt forhold til Belli, at man forsynede ham med madpakker, da han senere kom til at sidde i Kolding Arrest for at have røget hash. Mælkepoppen arrangerede også koncerter ude i byen, idet man fik Brian

Poole and The Tremelous til at spille i KIF-Hallen.

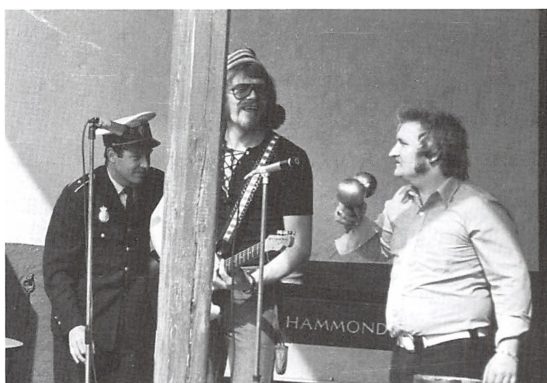
Mælkepoppen udviklede sig til et ungdoms-kulturhus, hvor man havde ugentlige pladepræsentationer – det var før, der var noget, der hed program 3, og Jørgen Mylius lancerede programmet Efter Skoletid. Man havde i Mælkepoppen studiekredse over forskellige musikformer, ligesom man på første sal havde 16 mm filmklub, et initiativ, som senere blev til Kolding Filmklub.

Mælkepoppen blev imidlertid genstand for

en del sladder, og i 1969 blev den definitivt lukket. Kolding manglede nu igen faciliteter til den rytmiske musik. København havde sit Hit House, men provinsen haltede efter, og i en kort årrække måtte koldingenserne køre til Vejle, hvor Tyrolerlandsbyen kunne præsentere datidens rockkoryfæer.

ALLE OG STEP BY STEP

Den næste store begivenhed på den koldingenske rockscene var, da foreningen ALLE lørdag den 12. juni 1971 holdt beatfest for 1300 unge i KIF-Hallen. Det skulle have været i Byparken, men det styrtregnede den dag. Selve koncerten blev en bevidstheds-mæssig sensation. Hovednavnet var Skousen og Ingemann, som på det tidspunkt var med helt fremme med sangen *Herfra hvor vi står*. Et andet hovednavn, Spillemands-Evald, kom slet ikke, ”vistnok fordi han var taget til Grønland”, men i stedet underholdt Evalds venner. Entreen til hele arrangementet var på

Alle-koncert i Sct. Nicolai Skoles gård den 7. maj 1971. Politiet dukkede også op! Foto: P. Thastum, Kolding Folkeblad.

kun 5 kr., og da hele forløbet af koncerten varede ti timer og kostede 12.000 kr., blev slutresultatet for ALLE et underskud på et par tusind kroner, som en flink ismand dog dækkede.

Men foreningen ALLE slog til igen, idet de holdt 1 års fødselsdag ved en lørdag i marts 1972 at arrangere koncert på Kolding Gymnasium i samarbejde med Danmarks Ungdomsredaktion. Hovednavnet var de lokale Akropolis, i hvilken den navnkundige Jens Erik Lund, af mange kendt som *Store* var med.

Indenfor det rytmiske musikforeningsliv havde også popklubben Step by Step tidligere lavet arrangementer på Hotel Møllegården, men allerede i juni 1965 blev det vistnok første arrangement afholdt i NIOGTs afholdsloge i Katrinegade, hvilket af den lokale avis blev beskrevet således:

Jeg har aldrig været til pigtrådsbal før, men jeg har hørt og læst en hel del om slige arrangementer, så jeg var forberedt på, at jeg ville vende hjem fra Hit House's premiere i Kolding med mindst et blått øje og en spængt trommehinde, men det gik slet ikke så galt!

Heldigvis skulle de unge mænd af og til frisere de lange, fagre lokker, så der blev lidt mere plads til de dansende.

MUSIKEKSPLOSION I 80ERNE

I de første tre-fire år af 1980erne skete der virkelig noget på musikområdet. Kridthuset havde som omtalt indledt sin frokostjazz-tradition, og en lille aktivistgruppe centreret omkring Harriet Sandnes ville gøre opmærksom på den manglende lokalkultur. De arrangerede en Kultureksplosion i det gamle Andelsmejeri, hvor Sydcentret ligger i dag.

Vestre Jazzværk introducerede frokostjazz på Kridthuset. Foto: Kolding Folkeblad.

Medio juli 1985 var det De grønne Koncerter, der arrangeret af Muskelsvindfonden markerede lydbilledet i byen på et tidspunkt, hvor Anne Linnets *Hvid Magi* lå på hitlisten. Fra og med det tredje arrangement i Byparken var det imidlertid de to lokale arrangører Niels Henrik Frandsen og Jørgen Rygaard, der kørte det videre under navnet Original Rock,

indtil det i 2001, i samarbejde med et større bryggeri, kom til at hedde Open Air Original Rock.

En stor lokal attraktion var det, da Boney M gav koncert i Parkhallen 3. november 1988 arrangeret af Kolding Håndboldklub. Boney M har hele tiden været styret af sangerinden Lizz Mitchell, der oprindeligt fik sit

gennembrud i musicalen Hair, og da Boney M kom til Parkhallen, havde de tolv år bag sig.

Genlyd landet over vakte det, da Peter Steen, der til daglig var leder af musikforretningen Beat In, i den gamle Pasilac-fabriks-hal i Olaf Ryesgade, ville åbne en moderne koncertsal lørdag 30. januar 1988 i en af de gamle haller. Projektet blev imidlertid aldrig til noget, da nogle af investorerne i sidste øjeblik fik kolde fødder og trak sig.

Koncertforeningen Krymmel var med til at dominere den rytmiske musik i Kolding gennem sidste halvdel af 1980erne som et alternativ til Kridthuset. Harriet Sandnes og Christian Haug var de ledende kræfter.

I denne periode var det ellers i Parkhallen, publikum måtte hen, hvis de ville have nogle store koncertoplevelser. Der spillede TV-2, C.V. Jørgensen, Thomas Helmig og Moonjam, som alle var danskrockens dominerende navne på det tidspunkt.

Op gennem 1980erne og begyndelsen af 1990erne havde Kridthuset, og dets koncept med tavler på borde og i loftet bredt sig til hele landet, ligesom Peer Plougmann også arrangerede store koncerter i andre dele af landet. F.eks. havde han engang Fats Domino til at spille i Aarhus. Plougmann hentede selv Fats Domino i Hamborg. Undertegnede var med på turen, og det var slående, med hvilken ildhu Peer Plougmann sørgede for, at hans gæst havde det ordentligt, ligesom Fats Domino helt tydeligt nød hans opvarning. Peer Plougmann ville virkelig gerne forlyste sine medmennesker. Men da Plougmann i København i den gamle Alexandra Biograf på Nørregade ved Gammel Torv ville forsøge sig, gik det galt. Selv forklarede han det som en "mental forskelsopfattelse jyder og køben-

havnere indbyrdes." Så Kridthuset gik efter en betalingsstandsning konkurs i begyndelsen af 1990erne, hvor det var Tommy Rasmussen, der købte stedet og omdøbte det til Tavlen.

FLERE INITIATIVER

I disse år har Kolding så småt udviklet sig fra at være en stor provinsby til at blive en egentlig storby, hvilket smittede af på publikums behov for at høre musik. Fra og med efteråret 1997 og et halvt år frem var spillestedet Grand D., som lå i Jernbanegade ved siden af Jensens Bøfhus, med til at sætte byens musikalske dagsorden, men det gik konkurs i foråret 1998.

Allerede fra midten af 1990erne talte man om at indrette et spillested. Dette blev byens kulturliv stærkt opfordret til af Tavlens Tommy Rasmussen og Knuds Garages daværende bestyrer John Christensen. Der var behov for et spillested til større rytmiske koncerter.

Sideløbende forsøgte nogle af værtshusene i Låsbygade og Blæsbjerggade-kvarteret sig med småkoncerter. I en periode kunne man f.eks. på Lanternen høre blues hver torsdag, på City Pub (det senere Hr. Nielsen) kunne man høre tresserrock og på Svinget, der lå i bygningens modsatte side, høre skiftende eksperimentalmusik indenfor rock.

Også klublivet var i denne periode aktivt, idet Ulf Jensen fra Pitstop først lagde lokaler til Doktor Ødgers, som i en sæsons tid blev kørt af Rebecka Bay, Ricky Nordsøn og Jan Hansen. Da forskellige statslige tilskudsordninger faldt væk, stoppede dette initiativ, hvorefter Ulf Jensen igen valgte at køre Pitstop på vågeblus. Han havde ellers store

Godsets øvelokaler blev taget i brug i 1997. I 2001 kunne spillested og café indvies.

ambitioner og stor kærlighed til den progressive musik i bred almindelighed.

Snart så Point Zero, en ny musikforening, dagens lys – især med arrangementer på Pit-stop. Her var det skiftevis Lars Ohrt og Lea Thomsen, der var frontfigurer, og i Point Zeros storhedstid nåede de at få eget kontor på Godset. Blandt deres hovednavne var i efteråret 1997 Sorten Muld, men Point Zero blev opløst i 1998.

Også Tavlen skrantede økonomisk, men da

Kridthusets trofaste dørmand Jørgen Krosgaard overtog spillestedet, fandt det snart sin faste form. I dag kører det godt som spillested for 10 – 15 faste lokale bands og kopibands.

Også musikeren Robert Rizzis musikalske initiativer bør nævnes, idet han i samarbejde med Kulturforvaltningen i oktober 1998 arrangerede en uges festival med eksperimentaltjazz under navnet Kolding Kontemporary.

Siden 1998 har der på Kolding Stadion været en årlig Tresserrockfestival. Fra starten

med Esbjerg Rockfestival som "entreprenører" i et samarbejde med Kolding Håndboldklub, der har leveret frivilligt arbejdende "personale". Langt hovedparten af de optrædende på Tresserrockfestivalen har været engelske bands, hvor The Swinging Blue Jeans er de hyppigst brugte. Festivalen køres først i Esbjerg, hvorefter det store cirkustelt pilles ned, for nogle dage efter igen at blive rejst på Kolding Stadion. Et lokalt islæt rummer Tresserrockfestivalen dog, idet det hvert år har været Red Mustangs, der slutter af i Kolding.

GODSET OG ANDRE "FYRTÅRNE"

At den rytmiske musik er væsentlig i det koldingensiske bybillede ses af, at den fik høj prioritet, da Kolding Kommunes kulturpolitik blev vedtaget i november 2000. Man fremhævede her, at det var vigtigt, at byen fik nogle "musikalske fyrtårne". Open Air Original Rock og Tresserrockfestivalen er oplagte eksempler, idet de hver især trækker mindst 2000 betalende gæster hver gang.

Kolding Kommune stillede fra 1997 den tidligere godsterminal på Jens Holmsvej, nu under navnet GODSET til rådighed for den rytmiske amatørmusik. Først indrettedes 12 øvelokaler, og den 1. marts 2001 åbnede Godset også som spillested for rytmisk musik.

Tanken om at indrette øverum for byens bands og musikere, blev født af Martin Peyrath, da han i 1991 var byens rock´n roll konsulent med kontor på Klostergården. "Grundstenen" til Godset blev imidlertid lagt af en initiativgruppe bestående af bl. a. Benny Nicolaisen fra Kolding Musikråd, Karsten Bech fra Musikbixen og Martin Peyrath,

Musikrådet. De arrangerede et møde i Klostergårdens Blå Sal i april 1993, hvor der var sendt invitationer ud til 200 musikere og sangere. Det var først og fremmest øvelokaler, som byens mange amatørbands havde brug for, og det, der stod øverst på ønskesedlen til kommunen. Men på mødet blev det også diskuteret, hvilke krav, der skulle stilles til et spillested, hvor det skulle ligge, og hvordan en styregruppe skulle organisere sig. Det blev basis for etableringen af foreningen Rock´in House.

Til Kolding Ugeavis sagde Martin Peyrath: *Vi forestiller os et uafhængigt organ, der kan give musikerne deres eget hus, hvor de dels kan øve sig, men også mødes og udveksle erfaringer, og hvis pladsen ellers er til det, arrangere koncerter med bands udefra.* Benny Nicolaisen fulgte op: *Det overordnede, vi alle er interesserede i, er at få etableret et rytmisk miljø, hvor musikken kan dyrkes, og hvor der kan skabes grobund for kreative nye tiltag for de musikinteresserede.*

Ulf Jensen fra Pitstop var inde på, at man kunne køre Pitstop som spillested med kommunal støtte, men erkendte dog, at to spillesteder med kommunal støtte ville være for meget. Derfor opfordrede han til, at man byggede øvelokaler et sted, og at de rytmiske koncerter kunne foregå på Pitstop mod betaling af husleje.

Efter at spillestedet på Godset er kommet i gang, har man og de tilhørende foreninger Rock´in House og Jazz 6000 været meget omhyggelige med ikke at engagere bands, der kunne være på Pitstop eller Tavlen, men fortrinsvis satset på de helt store aktuelle rock-kunstnere.

Kolding har i løbet af 2002 fået endnu et par rytmisk musik-fyrtårne. Det ene er

I 2002 har gruppen Cowgirls bestående af Sanne Salomonsen, Søs Fenger og Tamra Rosanes optrådt på Godset. Foto: Gert Blume.

MUSIKKOLDING, et samarbejde mellem de foreninger, der findes på Godset samt Klassisk i Kolding. MUSIKKOLDINGs formål er at skaffe de helt store navne til Kolding – uanset genre, så det kan være både jazz, klassiske og store rocknavne. MUSIKKOLDING indgik umiddelbart efter dannelsen i et samarbejde med Kolding Kommunes kulturforvaltning og TV-SYD om arrangementerne *Sommer ved Søen* på Slotssøbadets plæne, hvor kunstnere som Bdr. Olsen, Kandis, Freddy

Breck m.fl. spillede til gratis koncert. Formålet med disse arrangementer er at spare penge sammen til de store arrangementer.

Et andet initiativ har været samarbejdet mellem Tavlen og Radio Skala om koncerter med bl. a. Kim Larsen og Kjukken samt Sweet og Slade i den gamle kunsthåndværkerbygning i Dalbygade.

Skal man her til sidst gøre status over byens rytmiske musikhistorie, er det dog Pitstop, der har fået tidens mest progressive kunstnere til

Kolding. Pitstop er ofte i sit programvalg blevet sammenlignet med Loppen på Christiania.

Men herudover er det slående, hvor mange ildsjæle, der har kæmpet for, at deres bysbørn kunne blive underholdt. Mindst ti personer har markeret sig, så det gav genlyd langt ud over byens grænser, og mindst dobbelt så mange befinder sig i vækstlaget. Næppe andre provinsbyer, som Kolding kan sammenligne sig med, kan mønstre det samme antal ildsjæle.

Finn Jørgensen og Hans Georg Lorenzen, henholdsvis produktionschef og administrationschef ved TV Syd flankerer Christian Haugk, repræsentant for Godsets arrangerende foreninger efter Sommer ved Søen – arrangementerne i MUSIK-KOLDING, 2002. Foto: Gert Blume.